

Opslagsbogen om nåletræer i Danmark og Norden

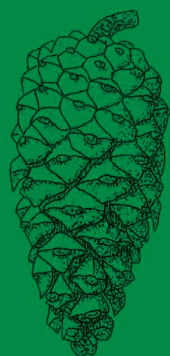
NÅLETRÆER I DANMARK OG NORDEN omhandler alle nåletræer, der enten er hjemmehørende i Skandinavien eller plantes i landskabet uden for parker og haver.

Bogen indeholder både traditionelle og interaktive bestemmelsesnøgler, oplysninger om bl.a. kendetegn, forekomst, biologi og anvendelse, samt hvornår de indførte arter plantedes første gang i Danmark.

Fotografier og stregtegninger af de 42 arter og 19 varieteter og underarter gør det nemt at skelne de forskellige nåletræer fra hinanden.

NÅLETRÆER I DANMARK OG NORDEN henvender sig til alle naturinteresserede og er skrevet med brug af så få botaniske fagudtryk som muligt.

Bogens forfatter, Knud Ib Christensen, er lic.scient. og lektor i botanik ved Statens Naturhistoriske Museum, Botanisk Have og Museum, og han har skrevet både videnskabelige og populærvidenskabelige artikler og bøger om nåletræer.

Dansk Dendrologisk Forening
Natur og Ungdom

NÅLETRÆER I DANMARK OG NORDEN

NÅLETRÆER

i Danmark og Norden

BESTEMMELSESHÅNDBOG + INTERAKTIV CD

Knud Ib Christensen

Dansk Dendrologisk Forening
Natur og Ungdom

Nøgle til bestemmelse af kogler

1. Koglen opbygget af indbyrdes sammenvoksede, kødede skæl eller frøet enligt og omgivet af en rød, kødet frøkappe 2
1. Koglen opbygget af frie (ikke sammenvoksede), tørre skæl 4
2. Koglen opbygget af indbyrdes sammenvoksede, kødede skæl **Almindelig Ene** (side 134)
2. Frøet enligt og omgivet af en rød, kødet frøkappe 3

3. Frø 6-7 mm langt, med sammentrykt, tokantet spids. (Vegetative knopper uden køl.) **Almindelig Taks** (side 140)
3. Frø længere, op til ca. 10 mm langt, med sammentrykt, 2-4-kantet spids. (Vegetative knopper med køl i den øvre halvdel.) **Hybridtaks** (side 142)

4. Koglens skæl modsatte 5
4. Koglens skæl skruetillede 8

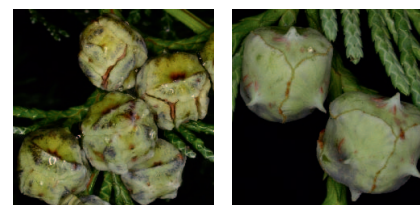
5. Koglen aflang med overlappende (taglagte) skæl (Thuja) 6
5. Koglen næsten kuglerund med skjoldformede, kantlagte skæl 7

6. Koglen med 4-6 par skæl, normalt 3 par frøbærende; frø 5-7 mm **Kæmpethuja** (side 130)
6. Koglen med 4-5 par skæl, normalt 2 par frøbærende; frø 3-5 mm **Almindelig Thuja** (side 132)

7. Koglen med 4-5 par skæl, der bærer en ganske lille torn nær midten **Ædelcypres** (side 124)
7. Koglen med 2-3 par skæl, der bærer en veludviklet torn nær midten **Nutkacypres** (side 126)

8. Koglens skæl kun af en type, med en (1-)3-6-delt spids og en tilbagebøjet spids eller torn på ydersiden **Japansk Kryptomeria** (side 122)
8. Koglens skæl af to typer, dæk- og frøskæl. Dækskællene, der ofte er vanskelige at få øje på, kan være 3-delte, mens frøskællene er hele eller tandede 9

9. Koglens skæl med skjold og navle (Fyr) 10
9. Koglens skæl uden skjold og navle 19

10. Navlen i skællets spids 11
10. Navlen placeret nedenfor skællets spids 13

11. Koglen opret til udstående og åbner sig ikke, når den er moden, fastsiddende. Frø uden vinge eller vingen højst 1 mm lang. Den umodne kogle er blå eller blåviolet **Cembrafyr** (side 114)
11. Koglen hængende og åbner sig, når den er moden, falder let af. Frø med en veludviklet vinge. Den umodne kogle er grøn 12

12. Koglens skæl med et kun svagt hvælvet, mat skjold **Weymouths Fyr** (side 116)
12. Koglens skæl med et tydeligt hvælvet, blankt skjold **Silkefyr** (side 118)

Rødgran

Picea abies (L.) H. Karst.

Træ med smalt kegleformet krone og mørkt kobberfarvet eller purpurbrun bark. Åsskuddene er orangebrune, gulbrune eller sjældent lysegule, glatte eller hårede. Knopperne er spidse og mangler normalt harpiks, skællene er tiltrykte og de basale har en køl.

Nålene er tætsiddende og falder af ved tørring, de er vandret udstående på skuddets underside, på skuddets overside er de fremadrettede og dækker skuddet. De er 3-30 mm lange, ret skinnende mørkegrønne eller klart grønne, stikkende og firkan-tede med 2-5 rækker af spalteåbninger på hver af de fire flader, normalt findes der 2 harpikskanaler.

Koglerne er aflangt ægformede eller cylindriske, 4-20 cm lange og 1-5 cm i diameter. Frøskællene er rhombisk ægformede til omvendt ægformede, gulbrune eller rødbrune og noget skinnende, spidsen er afrundet eller lige afskåret og helrandet, tandet eller udrandet.

Almindelig Rødgran (*Picea abies* subsp. *abies*), kogle.

Almindelig Rødgran

Gul Fyr

Pinus ponderosa Douglas ex Lawson

Træ med cylindrisk krone. Årskuddene er orangebrune og glatte. Knopperne er aflange eller ægformede og harpiksklædte.

Nålene sidder i bundter på 3, dog findes ofte nogle bundter med 2 eller 5 nåle. De er 120-260 mm lange og mørkegrønne, der findes omkring 5 harpikskanaler og bladskederne er blivende.

Koglerne sidder på en ganske kort stilk, de åbner sig straks og falder let af, men de efterlader som regel nogle af de basale skæl på skuddet. De er 8-15 cm lange og ægformede til kegleformede. Koglens skjold er skinnende gulbrune eller rødbrune og har en midtstillet navle, der bærer en lang, stikkende torn. Frøene har en løst tilhæftet vinge.

Forekomst

Ret almindelig i parker og haver. I Sverige plantes den ret almindeligt i plantager. Gul Fyr stammer fra det vestlige Nordamerika, fra det sydlige British Columbia til det nordlige Mexico. Den blev indført til Danmark i 1860'erne.

